

ΤΟ ΠΑΡΚΟ- ΑΛΣΥΛΛΙΟ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΜΑΣ

Βαϊρινού Κωνσταντία, Νηπιαγωγός- κάτοχος Μ.Π.Σ. Π.Τ.Δ.Ε. Α.Π.Θ, 8ο Πειραματικό Νηπιαγωγείο Φλώρινας.

ΛΕΞΕΙΣ- ΚΛΕΙΔΙΑ: Αστικό πράσινο, βιοποικιλότητα, πανίδα, περιβαλλοντική εκπαίδευση, πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, οικοσύστημα, χλωρίδα.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Σχολικό πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Το αστικό πράσινο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την ποιότητα ζωής σε μια πόλη. Βοηθά στον καθαρισμό του αέρα της πόλης, συμβάλλει στη μείωση της ηχορύπανσης, βελτιώνει την ποιότητα του νερού, συμβάλλει στην απορρόφηση των νερών της βροχής, προστατεύει από πλημμύρες, κατολισθήσεις και διάβρωση, επηρεάζει το μικροκλίμα της περιοχής, επιδρά θετικά στη φυσική και ψυχική κατάσταση των κατοίκων, συμβάλλει στην αισθητική του χώρου και ιδιαίτερα συμβάλλει στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και τη βιωσιμότητα των οικοσυστημάτων τους.

Για τους παραπάνω λόγους είναι σημαντική η ανάπτυξη δράσεων που ευαισθητοποιούν τα νήπια στην προστασία και τη βελτίωση ζωνών αστικού πράσινου.

Το πρόγραμμα που σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε περιλαμβάνει σχετικές συζητήσεις, επισκέψεις και εργασίες πεδίου στο πλησιέστερο πάρκο-αλσύλλιο της πόλης μας, πειράματα, εκπαιδευτική επίσκεψη στο ΚΠΕ Καστοριάς και συμμετοχή σε θεματικό του δίκτυο, συναντήσεις με ειδικούς, συνεντεύξεις και διανομή ερωτηματολογίων, ποικίλες μορφές έκφρασης και ανακοινώσεις στα Μ.Μ.Ε.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

- Να γνωρίσουν τα νήπια το πάρκο-αλσύλλιο της γειτονιάς τους (χλωρίδα, πανίδα, ανθρώπινες δραστηριότητες).
- Να αναπτύξουν ικανότητες παρατήρησης, καταγραφής και ταξινόμησης του οικοσυστήματος του.
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία διατήρησης του αστικού πρασίνου.
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία διατήρησης της βιοποικιλότητας του πάρκου.
- Να αναπτύξουν αισθήματα ευθύνης και πρωτοβουλίες προστασίας του.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες δράσης σχετικές με τα περιβαλλοντικά προβλήματά του.
- Να αναπτύξουν ικανότητες εργασίας και συνεργασίας.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ:

Βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις του προγράμματος αποτέλεσαν:

α. η ολιστική προσέγγιση με την οποία επιτυγχάνεται η διεύρυνση του θέματος στις ποικίλες πλευρές της ανθρώπινης φύσης καθώς απευθύνεται στη διάνοηση, το συναίσθημα, τις αισθήσεις, τις στάσεις και τις συμπεριφορές

β. η διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος καθώς επιτυγχάνεται η συνεργασία ποικίλων επιστημονικών κλάδων, προσφέροντας σφαιρικότερη κατανόηση αλλά και εύρεση και εφαρμογή αποτελεσματικότερων πρακτικών.

Η παιδαγωγική προσέγγιση του θέματος στηρίχθηκε στις βασικές αρχές της βιωματικής προσέγγισης και της ενεργητικής μάθησης, η οποία στηρίζεται στην εμπειρία και το βίωμα μέσα από διαδικασίες αυτενεργούς δράσης επιτυγχάνοντας μια πιο αποτελεσματική περιβαλλοντική αγωγή και εκπαίδευση.

Βασική στρατηγική μάθησης αποτέλεσε ο εποικοδομητισμός με τον οποίο η μάθηση στηρίζεται στις προγενέστερες γνώσεις των παιδιών και η νέα γνώση προσφέρεται αξιοποιώντας τις

προϋπάρχουσες, οργανώνοντας ο εκπαιδευτικός κατάλληλες παιδαγωγικές καταστάσεις και διατηρώντας το ρόλο του συντονιστή της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αναλυτικότερα οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για τη διεξαγωγή του προγράμματος ήταν: Συζητήσεις και ανακοινώσεις στην τάξη και στα ΜΜΕ, ατομικές και ομαδικές έρευνες και συλλογικές εργασίες προφορικές και γραπτές, απλά πειράματα, παρατήρηση, μελέτη στο πεδίο, συναντήσεις με ειδικούς, εκπαιδευτικές επισκέψεις, επαφή με κοινωνικούς φορείς, προσέγγιση απλών κατοίκων, διανομή ερωτηματολογίων, παραγωγή φύλλων εργασίας, δραματοποίηση και παιχνίδια ρόλων, γνώσεων και κινητικά, ποικίλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Με βάση την αξιολόγηση μπορούμε να πούμε ότι η πορεία του προγράμματος ακολούθησε τον αρχικό σχεδιασμό μας. Υλοποιήθηκαν οι στόχοι και οι επιμέρους επιδιώξεις του προγράμματος. Συνοπτικά αναφέρουμε μερικές σκέψεις νηπίων που διατυπώθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος:

- Να διατηρηθεί το πάρκο
- Να εμπλουτισθεί με περισσότερα δέντρα και φυτά
- Να είναι καθαρό
- Να μην υπάρχουν πολυκατοικίες κοντά στο πάρκο
- Να αποκτήσει μεγαλύτερη έκταση
- Να παίζουν ελεύθερα και περισσότερα παιδιά
- Να απολαμβάνουμε ένα καταπράσινο περιβάλλον.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ:

Με την υλοποίηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης δίνεται η δυνατότητα στους μικρούς μαθητές των Νηπιαγωγείων να προσεγγίζουν διεπιστημονικά και διαθεματικά τα θέματα που μελετούν, να παίρνουν μέρος σε συμμετοχικές, συλλογικές και συνεργατικές διαδικασίες μάθησης, με βάση τα ενδιαφέροντα, τις ανάγκες και τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους και να αναπτύσσουν ευαισθησίες, δεξιότητες, αξίες, στάσεις, συμπεριφορές και κοινωνική δράση για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής πραγματικότητας.

Για μια αποτελεσματικότερη Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο ελληνικό Νηπιαγωγείο απαιτείται:

- Συνεχής επιμόρφωση και μετεκπαίδευση των Νηπιαγωγών σε θέματα Π.Ε.
- Σύνταξη Αναλυτικού Προγράμματος Π.Ε. για το Νηπιαγωγείο και παραγωγή εκπαιδευτικού-υποστηρικτικού υλικού για τα νήπια και για τους Νηπιαγωγούς.
- Θεσμοθέτηση του υπευθύνου Π.Ε. Προσχολικής Εκπαίδευσης.
- Οικονομική ενίσχυση για την υλοποίηση προγραμμάτων Π.Ε.
- Διάχυση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων Π.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Αθανασάκης Α., 1987, «Οικολογική Παιδεία και Περιβαλλοντική Αγωγή», εκδ. ΜΠΟΥΚΟΥΜΑΝΗ, ΑΘΗΝΑ
2. Βλαχοπούλου Ε, «Το πράσινο εργοστάσιο», εκδ. ΑΣΕ
3. Γεωργόπουλος Α., Τσαλίκη Ε., 1998, «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση», εκδ. GUTENBERG, ΑΘΗΝΑ
4. Chauvel D. & P., 1998, «Παιδαγωγική και Περιβάλλον», μετάφραση Παπαδοπούλου Δ., εκδ. ΤΥΠΟΘΗΤΩ, ΑΘΗΝΑ
5. Chauvel D. & P., 1998, «Δραστηριότητες, Διερευνήσεις, Ανακαλύψεις για Παιδιά του Νηπιαγωγείου και του δημοτικού», μετάφραση Δαπόντες Ν., εκδ. ΤΥΠΟΘΗΤΩ, ΑΘΗΝΑ
6. Cornell J., 1994, «Ας μοιραστούμε τη φύση με τα παιδιά», μετάφραση Δημητριάδου Σ. κ.ά., εκδ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
7. Emberlin J., 1996, «Εισαγωγή στην Οικολογία», μετάφραση Μελιάδου Αλεξάνδρα, εκδ. ΤΥΠΟΘΗΤΩ, ΑΘΗΝΑ

8. Helm J., Katz L., 2002, «Μέθοδος Project και Προσχολική Εκπαίδευση», μετάφραση Χρυσ αφίδης Κ., Κουτσουνόβανου Ε., εκδ. ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ, ΑΘΗΝΑ
9. Καλαϊτζίδης Δ., Ουζούνης κ., 2000, «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη», εκδ. ΣΠΑΝΙΔΗ, ΞΑΝΘΗ
10. Κουρκάκη Ε., «Ένα καρύδι διηγείται την ιστορία του», στο Ημερήσιες προγραμματισμένες δραστηριότητες στο Νηπιαγωγείο, εκδ. GUTENBERG, ΑΘΗΝΑ
11. Κωνσταντινόπουλος, Σ., 2004, «Η οικολογική κρίση και η περιβαλλοντική εκπαίδευση», ΦΛΩΡΙΝΑ
12. Μαυρικάκη Ε., 2001, «Εργαστηριακές Ασκήσεις και Δραστηριότητες Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης», εκδ. ΤΥΠΟΘΗΤΩ, ΑΘΗΝΑ
13. Sam Ed Brown, 1995, «Σαπουνόφουσκες, Ουράνια Τόξα & Σκουλήκια», μετάφραση Χρησίμου Σ., εκδ. ΤΥΠΟΘΗΤΩ, ΑΘΗΝΑ
14. Συλλογή, «Το πιο όμορφο χριστουγεννιάτικο δέντρο», εκδ. ΑΓΚΥΡΑ
15. Συλλογή, «Το μυρμήγκι και το τζιτζίκι», εκδ. ΑΓΚΥΡΑ
16. Σφήκας Γ., 1983, «Δέντρα και Θάμνοι της Ελλάδας», εκδ. ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ Π. & ΥΙΟΙ Α.Ε., ΑΘΗΝΑ
17. Ταμουτσέλη Κ., 1998, «Αστικό πράσινο και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση», Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, τευχ. 13-14
18. Τμήμα Περιβάλλοντος Πανεπιστημίου Αιγαίου, 1995, «Οικολογία και Περιβάλλον στην Ελλάδα του 2000», εκδ. ΦΙΛΙΠΠΙΟΤΗ, ΑΘΗΝΑ
19. ΥΠΕΠΘ, 2002, Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και προγραμμάτων σχεδιασμού και ανάπτυξης δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, ΑΘΗΝΑ
20. Χρυσ αφίδης Κ., 1996, «Βιωματική-Επικοινωνιακή Διδασκαλία. Η Εισαγωγή της Μεθόδου Project στο Σχολείο», εκδ. GUTENBERG, ΑΘΗΝΑ
21. [Http:// kpe-kastor.kas.sch.gr](http://kpe-kastor.kas.sch.gr)
22. www.aegean.gr/sppe
23. www.plefsis.gr
24. www.stratari.gr